

“Ontneem het kind zijn k

We leven in een systeem van controle. Dit systeem bepaalt hoe iedereen zich dient te gedragen. Ongeschreven denken we allemaal te weten wat van ons wordt verwacht. Wanneer word je geaccepteerd? Wanneer ben je succesvol? Wanneer lig je op één lijn met de geldende normen? Wat is geoorloofd en wat niet? Het lijkt of dit systeem controle wil hebben over alles wat we doen en denken. Maar wat als je niet voldoet aan het plaatje dat het systeem voorschrijft? Als je anders bent, dan wat van je wordt verwacht, dan heeft de maatschappij meteen een stempel klaar. Waarom eigenlijk?

EDITH STEIJNS

Vreemd toch eigenlijk, als je dit alles afzet tegen de eerste levensjaren van een kind. Een kind laat in een vroeg stadium al zien dat het zich graag in zijn eigen tempo wil ontwikkelen. Het kind geeft zelf aan wanneer het honger en slaap heeft. Lopen leert een kind op het moment dat het er zelf aan toe is. Het unieke aan een kind is dat het van binnenuit leeft, vanuit zijn eigen schoonheid en talent. Wat het kind nodig heeft, bepaalt het zelf en dat geeft aan dat de timing daarvan meestal zeer nauw luistert.

De kracht van het kind

Maar zetten we dit af tegen het huidige maatschappelijke systeem van controle, dan huilt het kind te veel, is te druk, luistert het niet goed en is het brutaal. Dit alles wordt doorgaans bepaald door de visie van omstanders en vaak ook het consultatiebureau drukt een stempel op het kind. Is dit dan het eerste contact met het systeem? Natuurlijk is het belangrijk dat we rekening met elkaar houden. Regels zijn in bepaalde mate van belang, maar wat doen we met de unieke kracht van het kind, verkregen in de eerste weken en maanden van zijn leven. Onderdrukken we juist deze innerlijke kracht? Hierdoor ontstaat vaak verwarring bij het kind.

Het kind kan de oorspronkelijke eigen kracht niet behouden.

Op het moment dat een kind naar school gaat, krijgt het kind het nog moeilijker. Nu mag het kind het niet meer in zijn eigen tempo doen. Het kind moet leren lezen op het moment dat het systeem (in dit geval de school) aangeeft dat het de leeftijd heeft om te leren lezen. En dat terwijl er kinderen zijn die daar eerder aan toe zijn. Maar ook kinderen waarvoor dit in groep 3 nog te vroeg is. Alweer een moment waar juist de kracht van het kind ontnomen wordt. Het kind wordt onzeker. Wat een kind van binnen voelt, lijkt niet meer in evenwicht te zijn met wat van buitenaf van het kind wordt verwacht. Tot overmaat van ramp krijgt het kind ook nog een cijfer voor iedere geleverde opdracht. Voldoet het kind niet, dan wordt daarvoor een onvoldoende waardering in rekening gebracht, wat zichtbaar wordt voor velen in de omgeving van dit kind.

Stempels

Een tweede belemmering binnen het maatschappelijke systeem, is de medische wereld. Hoe vaak horen we tegenwoordig niet: typisch een geval van ADHD. Ik ben ervan overtuigd dat dit stempel ouders vaak rust

acht niet!"

geeft (nu weet ik tenminste wat mijn kind heeft), dat de school het gedrag van het kind ook een plek kan geven en dat de farmacie haar winst ziet groeien. Maar ben je je wel bewust van de gevolgen voor het kind? Voel zelf eens wat dat met je doet. Er wordt verteld dat je iets mankeert. Je bent niet zoals het hoort. ADHD, Dyslexie, PDD-NOS, Hoogbegaafdheid, HSP, Faalangst, Non-Verbale –Leerstoornis... en ga zo maar door. Allemaal stempels die niemand van ons graag opgeplakt krijgt. Want we willen toch zo graag meegaan in de geldende normen van de maatschappij, niet afwijkend of anders zijn.

Heeft zo'n kind dan geen kwaliteiten om de nadruk op te leggen? Stel je eens voor: hoe zou de wereld eruit zien als we de nadruk zouden leggen op deze kwaliteiten? Ik ben er van overtuigd dat ieder kind zijn eigen unieke kwaliteiten heeft. Zolang we de negatieve punten blijven benadrukken, komt het kind in een innerlijke strijd en ontnemen we zijn kracht. Vervolgens komt ditzelfde kind, na jaren van worstelen tegen de geldende normen, in de maatschappij terecht, zonder directe bescherming van de ouders. Het gaat dan op eigen benen staan. De vraag is of iedereen dan nog net zo eerlijk is. Eerlijkheid wat men wel van het kind in de jonge jaren verwachtte! Nee, het volwassen kind moet meteen op eigen benen gaan staan. Geen mitsen en maren meer vanaf dat moment. Hier zijn we op een punt beland, waar alweer de kracht van de mens wordt ontnomen. Verwarring en tegenstrijdigheid spelen hierin de boventoon. Wat is er dan nog over van dat lieve babytje dat in de eerste weken en maanden van zijn leven precies wist wat goed voor hem was?

Afgewezen

Ik ga uit eigen ervaring terug naar het prille begin. Sinds mijn geboorte kreeg ik zelf ook dat bewuste stem-

pel opgedrukt. Niemand kon vooraf bedenken dat het zo'n impact op mijn leven zou hebben. Het gevoel van afgewezen worden, niet goed genoeg zijn... dit klinkt me allemaal heel bekend in de oren.

Ik werd na een zware bevalling van 48 uur via de natuurlijke manier geboren. De ellende sloeg meteen toe. Ik stopte met ademen. Via de zuurstoffles hebben de artsen me weten te reanimeren en weer teruggehaald in het Nu. Tijdens mijn lagerschooljaren kwam men erachter dat ik een vorm van dyslexie had. In die tijd werd dat nog woordblindheid genoemd. Deze beperking was vermoedelijk het gevolg van mijn zuurstoftekort tijdens mijn geboorte.

Mijn lees- en schrijfniveau lagen achter op die van mijn leeftijdsgenootjes. Ik haalde alsmaar onvoldoendes. Hoe ik ook mijn best deed, het wierp geen vruchten af. Ik vond het geweldig om te luisteren naar verhaaltjes, maar zodra ik zelf mijn kunstjes moest vertonen, dan kwam die bewuste brok in mijn keel. Ik werd dan sponstaan hees. Zo kan ik me bijvoorbeeld nog herinneren dat de leraar van de lagere school de rijen afging om iedereen een stukje te laten voorlezen. Als mijn beurt dichterbij kwam, had ik het zweet al in mijn handen staan. Ik probeerde in te schatten vanaf waar ik zou moeten gaan lezen, zodat ik van de tijd gebruik kon maken om te oefenen, wat nog meer zenuwen gaf. Ik moest namelijk ook in de gaten houden waar de klas met lezen was. Het voelde als een heel zware straf.

Cijfermatig ben ik zeer sterk onderlegd. Tijdens mijn Havo-eindexamen kwam ik zelfs 0,1 punt tekort voor een 10 op mijn eindlijst. Maar zoals ik al in het voorgaande schetste...de maatschappij ziet alleen de beperkingen en de sterke kanten komen op het tweede spoor terecht. Niemand gaf aandacht voor wat ik juist goed kon. De aandacht ging juist uit naar mijn zwakke kant. Want dat was juist de kant die het systeem afwees. Hier was ik niet goed in, hierin had ik hulp nodig.

Ik probeerde er alles aan te doen. Ik stelde alles in het werk om het resultaat te verkrijgen wat men van mij verwachtte. Zo ging ik ook netjes iedere week naar de bibliotheek, maar lezen was voor mij een straf. De boeken gingen meestal ongelezen terug.

Ik ben op de goede weg

En op het moment dat ik met moeite toch aan het lezen geslagen was, voelde ik me eigenlijk alleen maar eenzamer worden. Het voorlezen ging met de jaren beter. Het lukt me vrij aardig om de context uit de zinnen te halen. Maar echt letterlijk lezen wat er stond, was voor mij nog altijd niet mogelijk. Ik maakte de zinnen af met mijn eigen woorden. De logica van het verhaal was duidelijk, dus niemand die daar dan iets van merkte. Maar voor de oplettende meelezer, kwamen de passages uit het boek niet overeen met wat ik voorlas. Uiteindelijk heb ik mijn zwakten weten om te buigen. Ik heb geleerd om te knokken tegen het systeem, tegen wat de buitenwereld van me verwachtte. Zo ben ik na mijn studie wiskunde naar Engeland gegaan. Ik moest en zou talen leren. Ik heb mijn toegepaste wiskundestudie aan

Het unieke
aan een
kind is
dat het van
binnenuit
leeft

Edith Steijns

de universiteit in Engeland volledig afgerond. Toen ik uiteindelijk in de maatschappij (lees: in mijn eerste werksituatie) terecht kwam, deed zich een volgende ramp voor. Ik was nog steeds niet echt overtuigd van mijn kwaliteiten en voelde me nog steeds dom. Op momenten dat iemand me probeerde te verbeteren, ook al was het goed bedoeld, dan kwam bij mij weer dat bordje omhoog. Zie je wel, je bent dom. Hoe ouder ik werd, hoe meer ik inzicht kreeg in mijn eigen situatie, met mijn sterke en zwakke kanten. Ik ben op de goede weg, maar ik ben er nog lang niet. Het kost veel tijd en energie om de vooroordelen van het systeem van me af te poetsen en de waardering te krijgen waar ik vroeger zo naar gesnakt heb.

Waar ben jij goed in?

Ieder mens heeft iets waar die goed in is, waarvoor hij aanleg heeft. Zo ook bij mij, zeg ik nu bijna vanzelfsprekend. Die kwaliteiten zijn in het verleden, mede door toedoen van ons systeem, nooit tot zijn recht gekomen. Ik heb een intuïtie die volledig te vertrouwen is. Ik heb gemerkt dat ik sneller kan schakelen dan de gemiddelde mens. Vaak zie ik oplossingen voor een probleem veel eerder dan een ander. De oplossing in beelden zie ik meteen voor me. Dit is echter ook niet altijd makkelijk. Ik ben vaak de enige die zo snel schakelt. Mijn enthousiasme hierin wordt niet altijd gewaardeerd. Men begrijpt me niet. Dit vaak tot groot verdriet van mezelf. Ben ik me dan eindelijk bewust van mijn sterkte, wordt het niet begrepen. Het heeft eigenlijk tot vorig jaar geduurd voordat ik in de gaten had dat ik een oplossing in stukjes moest aanbieden. Gezien het vaak niet in één keer begrepen werd. Het heeft heel wat gevegd van mijn geduld, dat steeds weer op de proef werd gesteld. Het is voor mij heel moeilijk in te schatten welke tussenstappen een ander nodig heeft om te komen tot de oplossing.

Zo bleef ik in mijn leven in situaties terechtkomen, waar ik steeds weer terugkwam op dezelfde problemen. Ik solliciteerde bijvoorbeeld een aantal jaren geleden bij een internationaal top-5 consultancybureau. De P&O-afdeling vond het nodig om mij te laten testen op dyslexie. Weer was ik te eerlijk geweest, had ik teveel nadruk gelegd en laten leggen op mijn negatieve kant. Ik ging mee in de verwachtingen van de controlerende maatschappij. Aangekomen in deze tijd, heel wat leerscholen verder, bedenk ik me: wat zou het betekenen als we allemaal op gelijke voet zouden staan? Niks geen oordeel, gewoon samenwerken. Iedereen vanuit zijn eigen unieke kracht en passie.

Balans

Kortom, het is niet makkelijk om anders te zijn. Ik vraag u om als ouder, als docent, als therapeut, als hulpverlener, als begeleider of gewoon als kindervriend de kinderen van deze geweldige nieuwe tijd eens met andere ogen te (gaan) bekijken. Laten we vanaf vandaag alle vooroordelen overboord gooien. Niet om een utopie,

een mooiere wereld te creëren, maar puur om sterkere en gelukkigere volwassenen in de maatschappij te zetten. Voor alle goede orde, naast de focus op de sterke kanten van het kind, is het zeker belangrijk om te werken aan de stempels zelf. Echter mijn inziens zal het werken aan de minder sterke kanten eenvoudiger en sneller gaan indien het in balans is met het benadrukken van de sterke kanten.

Van belemmering naar uitdaging

Ik ben ervan overtuigd dat iedereen zijn eigen rol heeft op deze aarde. Misschien helpt onderstaande je om je in te leven in de wereld van een kind.

- Probeer je te verplaatsen in de wereld (de gedachtegang, de beleving, de taal en zijn gevoel) van het kind.
- Check altijd bij het kind of je zijn of haar situatie goed inschat.
- Wees bewust van je eigen allergieën. Een kind is de beste ingang om jou de spiegel van je eigen tekortkomingen voor te houden. Ben je je hiervan bewust?
- Vraag en probeer in te schatten waar het kind moeite mee heeft. Blijf dit checken.
- Vraag wat het kind leuk vindt, waar het kind plezier in heeft.
- Vraag waar de passie van het kind ligt. Op welke manier het kind de weg naar 'zijn/haar toekomst' wil bewandelen.
- Blijf motiveren en niet dwingen.
- Kijk naar de sterke kant van een kind. Er is altijd wel een tegenhanger van de zwakke kant.
- Beoordeel niet. Dit zogenaamde stempel komt bij een kind over als een veroordeling. Het wordt door een kind omgebogen naar een blijvende afkeuring. Creëer juist een veilige en liefdevolle omgeving, zonder oordeel, waar het kind kan opgroeien en leren.
- Geef het kind de tijd en de ruimte om de stof tot zich te nemen. Oefen hierbij vooral geen druk uit en veroordeel niet.
- Moedig het kind aan om via andere wegen, wegen die voor het kind prettig zijn, toch de stof tot zich te nemen.
- Zoek naar een manier waar de belemmering een uitdaging wordt. Door zwakten om te buigen naar sterkten.
- Na een goed evenwicht gevonden te hebben is het tijd, indien nog steeds nodig, om hulp te zoeken voor deze zwakkere kant van het kind.
- Tenslotte zorg voor je eigen evenwicht.

Ik ben van mening dat als je geen druk op het kind legt en geen oordeel velt, er een tijd komt dat het kind zelf rijp is om de leerstof volledig tot zich te nemen. Verplicht een kind daarom niets. Pas dan kan het zich volledig ontplooiën en uitgroeien tot een gewaardeerd individu. ■

Op afzienbare termijn zal de website www.kidsflower.nl worden opgezet.

Als dit artikel je op wat voor een manier dan ook aangesproken heeft, neem dan vooral contact op via:

Edith_Steijns@zonnet.nl